

Izda se
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v Šelenbur-
govi ulici 511.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.

Tiska tiskarna Matko
Hrovatin v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Petkovšek.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 1.

Ljubljana, 29. januarja 1924.

Leto IV.

Kdo bo pripravil stanovanja?

Vojna nas je naučila, da se s silo, z uredbami, naredbami, z izjemnimi zakoni, pravilniki in kar je take paragrafske ropotije, ne odpravi pomanjkanja. Ko so morali oddajati kmetje žito, je zmanjkalo moke. Ko so morali oddajati krompir, pa ni bilo dobiti več niti krompirja. Isto je bilo s fižolom. Isto s surovim maslom. Isto z mlekom. Edino sadja je bilo še dovolj. To pa samo radi tega, ker sadje ni bilo pod paragrafom. Kakor hitro bi bil razprostrl paragraf svoja krila tudi na sadje, bi ga bilo pa tudi zmanjkalo. Pomanjkanje je trajalo vse dotlej, dokler so obstojale za dotični predmet prisilne odredbe. Kakor hitro je bil dotični predmet prost, ga je pa bilo dobiti. Dokler je visel nad mlekom paragraf, ga ni pripeljala nobena kmetica in nobena mlekarica. Ko pa je odnehala sila, se je jelo takoj pojavljati in sicer vključno temu, da so imeli kmetje po vojni vsled dolgotrajnih rekvizicij živine in mrve, vsled vojne službe kmetijskega prebivalstva in vsled tega, ker so morali sejati in saditi za lastno hrano pretežno živež, le malo kray, katere po vrhu niti niso bile dobro rejene.

Imamo zdaj n. pr. dovolj mila. Postavite pa milarne pod paragraf in videli bode, da ga ne bo več dobiti. Enako je s trgovsko robo. Dokler je bila sila, ni bilo blaga. Ko pa je prenehala sila, je bilo kmalu dovolj vsakega blaga.

Kmetijske pridelke nam more dati le kmetovalec, trgovske predmete pa nam more dobavljati le trgovec. Kmet ima skušnjo pri kmetijstvu, trgovec pa pri trgovini. Skušnja sama pa še ne zadostuje, treba je tudi pridnih rok in treba je založiti denar. Ker pa paragraf nima ne skušenj, ne pridnih rok in ne denarja, nima on nikjer uspehov. Le poizkusite kmetovati po paragrafi! Kila moke bo stala 100 kron, liter mleka 60 kron!

Kakor nam morejo dobaviti kmetijske pridelke le kmetje, trgovske le trgovci, tako nam morejo pripraviti stanovanja le hišni posestniki. Dokler se bodo gradila stanovanja po paragrafi, bodo tako redka in tako draga, da za ljudstvo ne pridejo v poštev.

Hišni posestniki so navadno ljudje, ki imajo gospodarski talent. Dajte ljudem brez tega talenta milijone in milijone. — Razmetali bodo denar, a stanovanj ne bodo pripravili, oziroma bodo ta stanovanja strašno draga. Ako se informiramo, kako

je bila pozidana ta ali ona hiša, izvemo, da so bile pozidane večinoma le z vnetim delom posestnika. Gospodar ni gledal samo na to, da si je nabavil material bolj poceni, da je dobil takega deloma od sorodnikov, da so navozili material deloma sorodniki in znanci itd., temveč vidimo tudi, da je sodeloval posestnik večinoma tudi sam s svojimi rokami in da so mu pomagali čisto tudi sorodniki, prijatelji, znanci.

Seveda je treba za to železne volje. Treba se je žrtvovati. Posestnik, ki si je pozidal hišo tako, z manjšimi sredstvi, je pravi junak in trpin obenem. Garal je bolj kot živina, zraven najtršega dela pa večkrat ni imel niti najpotrebnejše hrane. V misli na to, da bo imel potem s svoji svoj dom, v katerem bo gospodoval on sam, je prenesel vse to. To mu je utrdilo voljo tako, da je premagal vse težave. Moderna veda (fizio-psihologija) pravi, da je treba imeti za vsako delo najprej voljo. In sveto pismo pravi, da prestavlja trdna volja gore, to se pravi, da premaga vse.

Zdaj pa vprašamo: kje pa naj vzame tako trdno voljo dandanes hišni posestnik? Marsikateri hišni posestnik ima pri svoji hiši nekaj praznega sveta. Ima skušnjo, ima morda še tudi nekaj novcev in nekaj bi si jih mogel najeti. Lahko bi pozidal takoj kako hišico. Če pa ne more tega, bi pa napravil stanovanje pod streho. Ali bo pa to pri današnjih razmerah storil? Ali je za to razpoložen, ko mora trpeti, da gospoduje v njegovi hiši drugi? Ali si bo želel še kako stranko, če mu nagajajo že sedanje stranke toliko? Ne in ne!

Dokler bodo hišni posestniki v verigah, ne bodo pripravljali nikakih stanovanj. Dokler pa ne bodo skrbeli za nova stanovanja oni, ki so v to poklicani, namreč: hišni posestniki — dotlej stanovanj ne bo! Kmet nam more priskrbeti hrano, trgovec trgovsko robo — hišni posestnik pa stanovanja. Paragraf pa ne priskrbi nič. Tako je bilo in tako bo!

Konferenca delegatov društev hišnih posestnikov v Brodu na Savi.

Dne 8. decembra 1923 sestali so se delegati skoro vseh društev hišnih oziroma zemljiških posestnikov iz cele Jugoslavije v Brod na Savi, da sklepajo o svojem bodočem skupnem delu. Predno se je pričela konferenca so vsi delegati

kumovali ustanovitvi društva hišnih in zemljiških posestnikov v Brodu na Savi. Zborovanje je otvoril g. Josip Hansa, ki je pozdravil vse delegate, zlasti pa predsednika iz Zagreba in Ljubljane. G. predsednik Čačkovič je razložil pomen društev hišnih posestnikov, kakor tudi o delu, ki nas čaka posestnike v naši državi. Priporočal je ustanovitev društva hišnih posestnikov v Brodu, kar se je sprejelo z velikim odobravanjem. Predsednik naše zveze g. Ivan Frelih iz Ljubljane istotako priporoča organizacijo posestnikov in izreka solidarnost v imenu hišnih posestnikov iz Slovenije ter se zahvaljuje za pozdrave povdarjajoč, kako velike važnosti je naša organizacija in kako je treba vsestransko čuvati, da nam ostane lastnina neprikrajšana. Jednako pozdravlja podpredsednik udruženja vlasnika zgrada v Beogradu g. Živojin Moskovljevič, ki zlasti povdarja, kako velike uspehe so slične organizacije dosegle na Francoskem in Angleškem. Nato so se odobrila pravila novega društva ter se izvolil pripravljalni odbor. Zvečer so se delegati porazgovorili o delu prihodnjega dne. 9. decembra 1923 sestali so se odposlanci v gasilarni, kjer so se cel dan razgovarjali in sklepali o bodočem delu. Kot delegati so bili navzoči od nosno zastopana so bila sledeča društva: Beograd po dveh zastopnikih, Zagreb tudi po dveh, Belovar, Brod na Savi, Karlovac, Zveza hišnih posestnikov za Slovenijo in društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je zastopal predsednik Ivan Frelih, dalje Metkovič, Novi Sad, Pančevo, Sarajevo, Split, Subotica, Krapina, Petrinja, Sisak, Sušak in Varaždin. Konferenco je otvoril ob 9. uri predsednik g. Čačkovič, ki je pozdravil delegate ter predlagal za predsednika g. Modrušana iz Karlovca, ki je prevzel predsedstvo ter podal besedo g. Čačkoviču, ki takoj pride na glavno točko dnevnega reda to je, da je treba hitro likvidirati neznosna stanovanjska vprašanja in ukiniti vse omejitve, ki so vpregle posestnike, da ne morejo razpolagati s svojo lastnino. Predlaga, da se napravi takoj spomenica na kraljevo vlado in vse narodne poslance z zahtevo, da se takoj prične likvidacija stanovanjskega vprašanja. Navaja primere drugih držav ter predlaga, da se izbere odposlanstvo, ki se poda takoj v Beograd, da preda memorandum vladi in drugim merodajnim faktorjem, pri tem pa je treba odločno povdariti nevzdržno sedanje stanje. — Moskovljevič pozdravlja v imenu beograd-

skega združenja kučevlasnika ter želi konferenci dober uspeh, posebno želi, da skupne organizacije iz cele države skupno delujejo in, da se ustanavljajo takoj še društva, kjer taka še ne obstoje. Predloži načrt memoranduma, katerega je izdelal odbor beogradskega društva, ki naj bi služil kot podlaga za spomenico, ki naj jo izdela odbor današnjih delegatov.

Predsednik da na razgovor predlog, da se izvoli ožji odbor za sestavo memoranduma, ki se ima podnesti v Beograd.

G. Frelih pozdravlja v imenu organizacije iz Slovenije in navaja hujše razmere posestnikov v Sloveniji, to pa tudi zaradi tega, ker so stanarine nižje, na drugi strani pa morajo hišni posestniki plačevati na državnem davku in dokladah celo nad 100% najemnine. Priporoča nujno potrebo rešitve stanovanjskega vprašanja ter predloži na razpolago od društva hišnih posestnikov v Ljubljani izdelani predlog o stopnjama izvrševanja likvidaciji sedanjih omejitev že v letu 1924. Nato posebno poudarja, da je treba to važno in neznosno vprašanje vladi stvarno dokazati, pri tem pa seveda skušati pridobiti vse poslance, da nas bodo v tej zadevi podpirali. Za tem pride na konferenco predsednik prostovoljnega gasilnega društva na Brodu g. Perpič, katerega pozdravimo, ki nato poroča o organizaciji ognjegascsev ter pride v razgovor predlog, da bi ognjegasci prevzeli opravljanje dimnikarskih del. G. Čačkovič zahteva, da ne sprejememo nobenih kompromisov, temveč zahtevamo brezpogojno prostost. G. Popovič priporoča novelacijo zakona, ker je mogoče samo polagoma zakon ukiniti, zato ga je treba takoj novelirati. Govorili so še delegati skoro vseh društev ter opisovali neznosne razmere v dotičnih krajih. Po obširnih debatah se izvoli ožji odbor, v katerem je bil tudi naš predsednik, da izdela dotično spomenico. Odbor se je sestel k seji popoldne ob 2. uri in je sestavil memorandum do 4. ure, nakar se je vršila zopet plenarna seja delegatov. Spomenica se je po nekaterih sremembah odobrila ter jo priobčimo v prihodnji številki »Moje doma«. Izvoli se odbor, ki se še isti dan odpelje v Beograd radi izročitve spomenice kraljevi vladi in posameznim poslaniškim klubom.

Končno se je razpravljalo še o ustanovitvi skupnega denarnega zavoda, o pospešitvi organizacije v celi državi, katero so prevzela posamezna društva, govorilo se je o dimnikarskih delih, o agrarni reformi, zakonu o taksah ter drugih važnih stanovskih zadevah. Zborovanje je pokazalo popolnoma soglasnost posestnikov v celi državi, na drugi strani pa tudi koliko dela čaka še naše organizacije. Sklenilo se je tudi pristopiti k mednarodni zvezi društev hišnih lastnikov v Parizu. Nato je g. predsednik ob 6. uri zaključil to prvo konferenco hišnih posestnikov z željo, da bi imela konferenca uspeh in, da se v kratkem zopet skliče nova konferenca omednjenega kongresa v Zagrebu.

Mednarodni kongres hišnih posestnikov v Parizu.

Zveza francoskih hišnih lastnikov v Parizu je pozvala vse odbore zvez hišnih posestnikov v Evropi, da pošljejo svoje delegate na mednarodni kongres, ki se je vršil od 22. do 30. oktobra 1923 v Parizu. Skoro vse zveze v Evropi in Ameriki so poslale na kongres svoje zastopnike. Povabljen je bil tudi predsednik naše pokrajinske zveze, a je vse hišne posestnike iz cele Jugoslavije zastopal eden delegat. — Na kongresu so nastopili referenti iz cele Evrope, posebne važnosti so poročila posameznih odborov, katerih resolucije je kongres sprejel z jednoglasnim velikim odobravanjem. Velikega pomena so sklepi gled glede raznih davčnih sistemov, da se vsi poenostavijo in pridejo na pravo mero. Zelo zanimiva je bila debata o zastoju zidanja hiš in o izvanrednih zakonih, ki omejujejo pravo posestnikov. Sklenjeno je, da se z vso energijo dela, da se ti zakoni ukinejo in povrne zopet svobodno razpolaganje s stanovanji. Najvažnejši je bil sklep, da se ustanovi mednarodni savez organizacij hišnih posestnikov s sedežem v Parizu, kojemu je pristopilo takoj 20 nacionalnih zvez. Naloga mednarodnega saveza bo, delovati po eksekutivnem odboru v obrambo socijalnih, moralnih in materialnih pravic posestnikov zasebnih hiš po vsem svetu. Pri zaključni svečani seji kongresa je bilo navzočih 7000 posestnikov.

Okoli 300 zastopnikov je slovesno sprejel celo predsednik francoske republike Millerand in se za njih pozdrav zahvalil s toplimi priznalnimi besedami ter izjavil med drugim: »In kar je še več in še silnejše, vi zastopate eno veliko moralno moč, vi zastopate one vrline, ki so temelj vseh narodov, ki hočejo napredovati«. Sprejel je isto odposlanstvo tudi ministrski predsednik Poincaré, ki je rekel med drugim: »Četudi so stavbe desetih departementov pretrpele od Nemcev strašne poškodbe, vendar me veseli, da je prišla ravno federacija francoskih hišnih lastnikov, ki šteje že 155 zbornic, na srečno misel, da je vzela nase prireditve teh velikih in važnih zborovanj, katerih važnost povzdiguje 19 tujih z nami zvezanih narodov. Kajti narod, ki širi lastnino, razvija in vstvarja med rojaki voljo za osebni trud in napor, navaža jih, da mislijo na bodočnost, na varčnost na veselje do dela in svobode. Od dela do varčnosti, od varčnosti do lastnine, od lastnine do domovinske ljubezni in svobode — to so stopnjice do blagostanja in moči vsake države. — V vsaki hiši, ki se vzdiguje na francoskih tleh ali na tleh katere izmed vaših 19 dežel, naloženi so nešteti zakladi truda in vrednote — in ob to nepremično steno se bodo razdrobili pljuskajoči valovi boljše vizma in komunizma.

Francoska zgodovina nas uči, kako propadajo končno pred našimi nogami nazadnjaški poskusi onih ljudi, ki bi želeli, da se povrnejo nekdanje omejitve lastnine in svobode in da presahnejo istočasno najboljše viri državnega blagostanja. Vi ste

se združili, da preprečite norosti, in za to se vam zahvaljujem in vam čestitam v imenu francoske vlade.

Tako misli in se prav nič ne boji tudi povedati ministrski predsednik in slavni državnik najnaprednejše države!

Na prvem kongresu je bilo zastopanih 19 držav, ki so zastopali nad 9 milijonov udruženecv. V Franciji sami pa je organiziranih 9,915.000 posestnikov. Ko ste hišni posestniki v Sloveniji prebrali te krasne besede morda prvih dveh svetovnih državnikov, ste bili gotovo ojačeni in dobili trdno zavest, da je naša svetovna zveza tako močna, da se nam ni treba bati bodočnosti za našo lastnino. Jasno in odkrito sta dva mogočna državnika povedala, da smo posestniki steber vsake države in pogoj vsakemu delu. Zato je pa tudi Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo sklenila takoj pristopiti k mednarodni zvezi v Parizu, da tako dobi svetovno moralno oporo.

Zločin.

Nismo sicer optimisti, toda znamenja kažejo, da je postala stanovanjska atmosfera nevzdržna in da ni tako daleč čas, ko bodo roko, ki ščiti najemnike, zbili v stran najemniki sami. Na vsakem prstu te roke visi v podobni paragrafov čudo zanj in v teh zanjkah binglja že marsikteri zadržanec. Ne blagoslovljajo zaščite, pač pa jo že preklinjajo. Najnovejše tragedije, evo je:

Privatni nastavljenec K. iz Lj. je dobil službo v M. in se takoj preselil. Ženo z dvema malima otročičema je pustil v Lj. v svojem stanovanju. Po polletnem iskanju je našel stranko v M., ki je bila zadovoljna zamenjati svoje stanovanje v M. s stanovanjem v Lj. Tedaj pa se je pričel za K.-ovo ženo, ki je z vso silo ljubeče žene in matere stremela k možu-očetu, pravi pravcati križev pot. Hišni lastnik v M. in oni v Lj. sta bila z zameno zadovoljna; tudi stanovanjski urad v M. je pritrdil, le ljubljanski — ne. Zakaj ne? Zato ker se je neki javni nastavljenec potegoval za to stanovanje v Lj. — K-jeva žena, vsa zbegana, je letala dan za dnem, teden za tednom »od Poncija do Pilata«, kakor govori ljudstvo. Po nešteti prošnjah od g. šefa pa do sluge dotičnega urada je naposled dotični javni nastavljenec odstopil od svoje zahteve. In tako se je zgodilo, da je dobila neko soboto K-jeva žena pri stanov. uradu ustmeno sporočilo, da je zadeva urejena. »In kedaj dobimo pismo v roke?« »Čez teden dni!« »Ne toliko časa ne smemo čakati, bom prej umrla« je odgovorila vsa presrečna žena. Telegrafirala je svojemu možu veselo novico in ga pozvala, da mora takoj v Lj., ker se hoče takoj seliti. S prvim vlakom se je pripeljal K. v Ljubljano, pa je našel svojo ženo — blazno.

Stanovanjski zakon ima na svoji duši nov greh.

In kdo jih šteje vse? In, ali ni razlaščenje hišnih lastnikov najsilnejši zločin? Stanovanjski zakon je odbrenil temeljni

Plaćajte redno članarino!

zakon ustave, ki jamči državljanom zasebno last. Pa še nekaj.

Pred mesecem je prinesel »Činovniški glasnik«, glasilo javnih nastavljenecv v Beogradu, podlistek, ki v priprostitih besedah popisuje trpljenje neke hišne lastnice. Vsilili so ji neko zloglasno družino, ki jih ni zamogla ne z lepa ne z grda potaviti na cesto. Podreti je morala hišo do tal, zidati si novo, a ji je naposled nedostalo denarja. Poginila je vsled dušne boli. Podlistek je vzbudil, ker skoro gotovo iz resničnega življenja, vseobčo pozornost. Značilno je, da je objavil podlistek časnik, ki najbolj zagovarja stanovanjski zakon. Videti je, da prihaja spoznanje, počasi sicer, zato pa tem bolj zagotovo. M. A.

Dobrota je sirota.

V zadnjem času krožijo s strani izvrševalnega odbora organizacij najemnikov in podnajemnikov neki hujskajoči lepaki po deželi, kateri v svrhu zaščite najemnikov in podnajemnikov brez priznanja stvarnosti resničnega položaja, čez lastnike hiš strastno in brezvestno udrihajo.

Lepak ima nekako sledečo vsebino:

»S 1. jan. 1925 ima biti ukinjen zakon o zaščiti najemnikov in podnajemnikov, na kar bode sto in stotisoče bednih družin vrženih na cesto, stanovanja pa bodejo živili verižniki, bogatini in slični ljudje«.

Ta okrožnica zadeva najmanj bogataše, kateri ne potrebujejo računati na hišno najemnino in tudi ne zidajo palač in vil morda radi najemnikov, zato je naperjena ta okrožnica največ proti revnejšim hiš. posestnikom, kateri so si sami ali njih predniki v potu svojega obraza, z marljivostjo, strandanjem in podobnim trpljenjem lastno hišo postavili, od katerega prihranka pa danes ne le nič ne uživajo, nego imajo poleg dragega popravila, plačevanja neznosnih davkov in drugih dajatev uživati s strani nevhvaležnih najemnikov še brezvestno nasprotovanje in niso več sami gospodarji tako težko si priborjene lastnine.

Je danes mnogo, (ne rečem da vsi) najemnikov in podnajemnikov, kateri bi si bili sami ali njih predniki svojčasno ravno tako lahko ali še lažje, kakor današnji lastniki hiš svoje lastno bivališče pripravili, ako bi bili le enako tudi marljivo štedili, stradali in svoje življenje trezno in pametno uravnali (kakor hočejo imeti danes ednake ali pa še večje pravice pri lastnini hiš. posestnikov), ne pa krme, veselice in drugo razsipanje svojega zaslužka strastno ljubili, kakor mnogi v brlogih in (neobstoječi) poželjivosti hišnih posestnikov, proti katerim naj bi se končno še z orožjem v roki branili. — Organizacije obstojajo danes ravno največ radi krivičnih zakonov. —

Vsi vemo, da pred vojno ni bilo tega zakona o zaščiti najemnikov, pa se je metalo manj najemnikov na cesto kakor danes, je bilo mnogo več sloge in malokje nasprotstvo med hiš. posestniki in najemniki, za revne sloje se je zidalo takrat mnogo več stanovanj, ker se ni gazilo po manj imovitih hiš. posestnikih, kakor da-

nes, ko obstoji še ta izjemni zakon izza svetovne vojne. —

Namesto tega nič manj najemnikom le škodljivega zakona, zahtevajte rajši odločnejše pravični zakon, da bogatini, verižniki in slične osebe sploh nimajo pravice do drugih stanovanj v kolikor si postavijo lahko lastno hišo.

Zakaj se z strani vlade in najemnikov ne nastopa v ednaki večji meri proti draginji živili in oprave, kjer je v resnici mnogo več poželjivosti, krivice in korupcije najti, kakor pri hišni najemnini. Zakaj se najemniki in podnajemniki ne borijo enako proti neznosnim hiš. davkom in podobnim dajetvam hiš. posestnikov, kar bi bilo tudi najemnikom v korist. — Treba je zidati, ne pa ovirati. Kdor si je postavil hišo in stanovanje za najemnike, je v pravem pomenu besede samo dobrotnik tistim, ki nimajo lastno stanovanje.

Kdor misli, da se danes hiš. posestniku dobro godi, je čudno, da se ne potrudi sam po tej dobroti postati hišni posestnik.

Upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče v Celju je začelo poslovati. Pozdravljamo to institucijo tudi mi hišni posestniki v nadi, da dobimo tam vsaj nekaj zaščite za naše oropane pravice. Danes pač hišni posestniki niti pri sodiščih ne dobe zaščite za svojo lastnino ter delajo najemniki z njimi, kar se jim poljubi. Tako je tudi pri odmeri najemnine, kjer se noče priznati nobenih poviškov. Hišni posestnik mora plačevati davke in vzdrževati hišo, da mu ne razpade, torej mu je treba pri današnjih ogromnih davkih in stroških doplačevati za vsakega najemnika, da pri njem skoro brezplačno stanuje. Isto je pa tudi pri državi, kjer koč najemnica za dotične prostore noče priznati povišanja najemnine. Naš gospod finančni minister je izdal svojim uradom nalog, da imajo pri stanovanjskih razsodiščih dotični uradniki, ki zastopajo državo kot razsodniki glasovati proti povišku. V slučaju pa, da bi se kak razsodnik-uradnik vendar spozabil in glasoval za povišek, se ga ima dejati v disciplinarno preiskavo. Kaj tacega mislimo, da je edino še pri nas mogoče! Torej od države, od katere bi morali pač pričakovati podpore in katere dolžnost bi bila, da bi s pravilnim postopanjem končno rešila stanovanjsko krizo, ter zgradila za svoje urade poslopja, ko ima danes zasedeno veliko privatnih hiš, ni storila pri nas najmanjše stvari. Razen da je zgradila v Ljubljani na Gosposvetski cesti za državne železnice jedino zgradbo, ki pa je bolj kaki baraki podobna kot pa za ravnateljstvo, in pa malo hišo nasproti obrtni šoli, katera pa pri današnji stanovanjski krizi že skoro dve leti stoji popolnoma prazna in nedodelana.

Posledica tega je bila, da ni mogel noben zastopnik države v razsodišču glasovati po zakonu in svoji vesti, ker je gospod finančni minister vže naprej zaukazal g. uradnikom kako imajo glasovati.

Vsled tega je hišnim posestnikom bilo treba pritožbe na stanovanjsko sodišče.

Prva razprava pri upravnem sodišču bila je ravno tožba finančne prokurature, katera se je protivila povišku, ki se je določil pri stanovanjskem sodišču, češ, da je država finančno slabejši in se torej ne more od nje zahtevati poviška najemnine. Upravno sodišče pa je zavrnilo priziv finančne prokurature in potrdilo razsodbo stanovanjskega sodišča.

Dalje priobčujemo v izvlečku za hišne posestnike zelo važno razsodbo upravnega sodišča:

Hišni lastnik v boju za stanovanje pod lastno streho.

Upravno sodišče za Slovenijo je izreklo prve svoje sodbe menda v stanovanjskih zadevah. Te sodbe so pač zelo važna, potrebna in odločilna razlaga stanovanjskih predpisov, ki imajo slej ali prej na tej podlagi itak priti v rekodifikacijo.

Ena izmed prvih sodb je odločila dolgi boj hišnega lastnika N. za stanovanje v lastni hiši. Najprej je po večkratnih pritožbah zoper odloke stanovanjske oblasti na stan. sodišče dosegel označbo enega izmed stanovanj v lastni hiši za nujno potrebno osebno stanovanje. Sedanji najemnik N. N. je seveda zoper to odločbo stan. oblasti vložil pritožbo na stanovanjsko sodišče, ki je obširno pritožbo zavrnilo z razlogom, da imajo upravna oblastva odločati edino o vprašanju ustreznosti stanovanj in da je dotično stanovanje lastniku hiše ustrezno, dočim spada razsoja o odpovedi stanovanj v kompetenco rednih sodišč.

Najemnik N. N. je po vsem tem naperil tožbo na upravno sodišče radi pomanjkljivega postopka in nepravilne uporabe zakona, češ da upravno oblastvo ni vpoštevalo pritožbenih razlogov tožitelja, da se dve važni dejstvi v upravnem postopanju nista zadostno ugotovili in da sega predpis čl. 10 odst. 2 stan. prav. glede označbe ustreznosti preko odredb čl. 5 stan. zak.

Upravno sodišče za Slovenijo je tožbo zavrnilo in obsodilo tožitelja na plačilo stroškov naraslih hišnemu lastniku kot soudeleženi stranki.

Iz zelo obširnih razlogov, ki se ugodoma pečajo z razlago čl. 5 odst. 3 in 4 stan. zak. in čl. 10 stan. prav. naj navedemo izrek, da stanov. oblastvo ni pristojno odločati o tem, ali gre lastniku stanovanja pravica do odpovedi. Ima le na lastnikovo prošnjo predhodno označiti stanovanje, ki ustreza njegovi dejanski potrebi. Odpoved vrši redno sodišče, ki v slučaju ugovora odloča o pravici odpovedi. Stanovanjska oblast s svojim odlokom ne sme prejudicirati odločbi pristojnega rednega sodišča glede odpovedi. Ima le ugotoviti, odgovarja li stanovanje dejanski potrebi hišnega lastnika za osebno, lastno stanovanje ali ne. Njemu ni treba prijaviti določenega stanovanja, katero naj stan. oblastvo označi za ustrezno, temveč na to njegovo prošnjo označi stanov. oblastvo vsa ustrezajoča stanovanja v nje-

govi hiši ali hišah. Le če prosi, se omeji izjava stan. oblastva na z dotično prošnjo označeno stanovanje.

Stan. oblastvo ima v vsakem slučaju preiskati vsa v najem oddana stanovanja, če ne stanujejo v njih aktivni državni ali samoupravni uradniki ali uslužbenci in v koliko stanovanja ustrezajo potrebam lastnika.

V danem slučaju prijavljeno stanovanje ni oddano državnemu ali samoupravnemu uradniku oz. uslužbencu. Pravno merodanje činjenice so bile zadostno ugotovljene. Pri podvajanju ugotovljenih dejstev pod abstraktno normo ima upravno oblastvo te činjenice oceniti po svojem lastnem prepričanju na podlagi svojih izkustev, tedaj po svobodnem preudarku. Upravno sodišče pa po svoji pristojnosti nima presojati, je-li lastno prepričanje toženega upravnega oblastva kadar gre za svobodni preudarek, povsem primerno ali ne. Ker je lastnik prosil za označbo točno določenega stanovanja, stan. oblastvo ni imelo povišja preiskati, je-li kako drugo stanovanje primerno ali bolj primerno.

V vprašanju, ima-li po čl. 5 stan. zak. le oni lastnik, ki je najemnik, ne pa tudi oni, ki je podnajemnik, pravico odpovedi, kakor tudi v vprašanje, če more lastnik po prvi odpovedi še enkrat odpovedati stanovanje, se upravno sodišče ni moglo ozirati, ker ima o teh vprašanjih odločati redno sodišče povodom odpovedi stanovanj, nikakor pa stanovanjsko oblastvo. Ako bi že stan. oblastvo o teh vprašanjih odločalo, bi v mnogih slučajih redno sodišče sploh ne moglo rešiti zahteve po odpovedi, ker bi stanovanjsko oblastvo odklonilo predhodno označbo ustreznega stanovanja in bi bila rednemu sodišču s tem odvzeta prilika baviti se z odpovedjo stanovanja. Sicer so pa vse te činjenice in vprašanja pri označbi ustreznosti povsem brezpomembne.

O prošnji za odlog izvršitve odloka stanovanjskega sodišča ima sklepati upravno oblastvo, ne pa upravno sodišče.

Povišanje dimnikarskih tarifov.

Na podlagi določil § 51. obrtnega reda se določa z veljavnostjo izza dne 15. cembra 1923. do preklica nastopni maksimalni cenovnik za dimnikarski obrt v Sloveniji.

Za enkratno ometanje:		Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj	Vsi ostali kraji
1. odprtega kuhinjskega ognjišča	3.—	3.50	
2. navadnega prolaznega dimnika:			
a) v pritličju	2.50	3.—	
b) za vsako nadaljnje nadstropje	—50	—75	
3. ruskega ali valjastega dimnika			
a) v pritličju	1.50	2.—	
b) za vsako nadaljnje nadstropje	—50	—60	
4. štedilnika z enim kotličem in eno pečico (vštevši dimno cev do 1 m dolžine)	2.75	3.—	

5. štedilnika z enim kotličem in dvema pečicama (vštevši dimno cev do 1 meter dolžine)	3.50	3.75	
6. štedilnika v večjih gostilnah, kavarnah itd. (vštevši dimno cev do 1 m dolžine)	5.—	5.50	
7. štedilnika v zavodih in hotelih (vštevši dimno cev do 1 m dolžine)	10.50	11.50	
8. male železne peči (vštevši dimno cev do 1 meter dolžine)	1.25	1.75	
9. srednjevelike železne peči (vštevši dimno cev do 1 m dolžine)	2.—	2.25	
10. velike železne peči (vštevši dimno cev do 1 meter dolžine)	2.50	3.—	
11. izredno vel. železne peči (vštevši dimno cev do 1 m dolžine)	3.25	3.75	
12. cevi od vsakega metra	—75	—75	
13. majhnega aparata za centralno kurjavo	13.—	13.—	
14. srednjevelik. aparata za centralno kurjavo	18.—	18.—	
15. velikega aparata za centralno kurjavo	26.—	26.—	
16. cevi v steklarnah in hmeljnih sušilnicah za 1 meter	1.50	1.50	
17. pekovskega duška	1.50	1.50	
Za enkratno požiganje:			
18. prolaznega dimnika	7.50	8.—	
19. ruskega ali valjastega dimnika	4.—	4.25	
20. dimne cevi	3.50	3.50	
21. pri opravih pod točkami 18.) do 20.) za zamudo časa za vsako uro, ne vštevši prve ure zaposlenosti	3.—	3.—	
Za enkratno ometanje:			
22. majhnega kotliča v zasebnih hišah	1.—	1.—	
23. srednjevelikega kotliča v zasebnih hišah	1.50	1.50	
24. velikega kotliča v zasebnih hišah	1.75	1.75	
25. prolaznega dimnika v pekovskih obratih (vsakih 14 dni)	3.—	3.25	
26. ruskega kakor dimnika, omenjenega pod točko 25.)	2.25	2.50	
27. majhnega kotla v pivovarnah in tvornicah	36.—	36.—	
28. velikega kotla v pivovarnah in tvornicah	60.—	60.—	
29. izredno velikega kotla v pivovarnah in tvornicah	78.—	78.—	
30. za pregledovanje in snajenje novih dimnikov	4.—	4.50	

V nočnem času od dne 1. aprila do dne 30. septembra od 20. do 5. ure in od dne 1. oktobra do dne 31. marca od 18. do 6. ure se zvišujejo vse gorenje cene za 50 odstotkov.

Za delo ob nedeljah in praznikih se računi k vsem gorenjim cenam še 50 odstotkov poviška.

Vič—Glince—Rožna dolina.

Nam se je vsilil za župana človek posebne vrste. Duhovitosti pri njem ni. Tudi ni pri njem plemenitosti, kakršna je potrebna za župana. Tem več pa je v njem častihlepnosti in zlobnosti. Vsakdo ve, da delajo današnje stanovanske odredbe hišnim posestnikom velike krivice; vsakdo ve, da so dandanes posebno stan. najemniki predmestij popolnoma brezobzirni, tako, da so jim izročeni posestniki na milost in nemilost; vsakdo ve, da se stanovanske bede ne bo s prisilnimi odredbami odpravilo. Našega župana pa vse to ne briga. Lastna čast in slava — to je njemu vse. Za trhli županski stolec je prodal samega sebe. Da bi si ga zasigural še znaprej, pa izrablja žalostni položaj hišnih posestnikov, občinskih davkoplačevalcev, ter šunta proti njim najemnike. Misli si: »Kogar mlatijo drugi, tega mlatim še jaz! Tako bom gotovo med zmagovalci!« Čudi mo pa se, zakaj ne išče svoje plače ter vseh občinskih potrebščin in davkov pri najemnikih! Zgleda, kakor da brez posestnikov paševanje pri občini vendar ni mogoče! — Znano je, kako se je umešaval gosp. župan v zadevo gospoda K. I. na Glincah. Ravno radi župana so postopale stranke proti posestniku tako brezobzirno, kakor je opisano v 10. številu »Moje Doma«. Takih primerov je več. On misli sploh, da je nekak paša in da sme delati, kar hoče in se vmešavati kamor hoče — Nasprotno pa ne vidi stvari, ki so res potrebne. Cest n. pr., se pod njegovim paševanjem (izvzemši one, ki vodijo do njegovega stanovanja) sploh ne popravlja. Zato izgledajo že tako, da bomo kmalu za zadnjo podeželsko vasjo. Hišni posestniki moramo plačevati poleg drugih visokih občinskih plač tudi cca 100% cestne doklade, a ceste naj popravljamo še zopet s svojim denarjem. Županovati na tak način — to ni nobena umetnost. Tudi mi bi lahko šli v njegovo hišo ter tam ukazovali n. pr., da sme zahtevati za to ali ono delo le toliko in toliko. Prepričani smo, da bi zagnal tedaj gosp. župan obupen krik, da mu delamo krivico. Zato pa naj pomisli, da boli krivica tudi druge. Pa nam se niti ni treba vmešavati v njegove zasebne zadeve. — Imamo dovolj javnih. In videl bo, da ga bo bolelo (če nas v to prisili) dovolj! — Hišni posestniki pa si moramo njegovo postopanje zapomniti!

Seznam prisednikov za mesto Ljubljana za leto 1924.

A. Predsednik podžupan dr. Ivan Stanovnik, namestnik dr. A. Brilej.

B) Prisledniki:

a) iz vrst hišnih posestnikov: Ivan Frelih, Makso Hrovatin, Franc Malis, Franc Orehek, Matej Orehek, Josip Pirc, dr. Lovro Požar, Fr. Ks. Stare, Ivan Sušnik in Josip Uran.

b) iz vrst najemnikov: Fran Gale, Hinko Glavan, Tomo Godec, Jernej Kilar, Blaž Korošec, Fran Lavtižar, Ivan Makuc, Ivan Papst, Avgust Zadnik in Josi Zidarič.

B. Razsodniki:

a) Za hiš. posestnike: Ivan Frelih, Fr. Ks. Stare, Josip Pire, Ivan Sušnik, Josip Olup, Simon Kmetec, Franc Kos, dr. Lovro Požar, Josip Uran, Franc Kristof, Matej Orehek, Avgust Jenko, Jernej Kopač, Ivan Ogrin, dr. Vendelin Megler, Gregor Pečjak, Franc Orehek, Ivan Dachs, ing. Vladimir Remec, Anton Rojina.

b) Za najemnike: Jože Beguč, Viktor Bischof, Ivan Boštjančič, Gregor Cvelbar, Josip Dekleva, Rudolf Dovgan, Drago Golja, Ciril Golmajer, Rado Jeločnik, Jože Klemenčič, Miro Luznar, dr. Josip Mekuž, Josip Mozetič, Fran Osterman, Leopold Pehani, Vendelin Sadar, Anton Selan, I. Simončič, Josip Sfiligoj, Ivan Zorn.

Razno.

Naredba, s katero se ukinjajo izpremembe in dopolnitve člena 55. pravilnika za izvrševanje zakona o stanovanjih.*

Na podstavi členov 6. in 10. zakona o stanovanjih ukinjam izpremembe in dopolnitve člena 55. pravilnika za izvrševanje zakona o stanovanjih, ki so bile predpisane z odločbo z dne 6. julija 1923., št. 111 (Službene Novine št. 173 z dne 1. avgusta 1923.**) in z odločbo z dne 8. okt. 1923., št. 100.690 »Službene Novine« št. 237 z dne 16. oktobra 1923.***) in ki se nanašajo na občo sejo stanovanskega sodišča.

Ta izprememba velja od dne, ko se razglasi v »Službenih Novinah«.

S predmeti, ki so bili do tega dne prejeti pri ministrstvu za socialno politiko, pokrajinskih namestnikov ali stanovanskih sodiščih, je postopati po dosedanjem predpisu člena 55. omenjenega pravilnika.

V Beogradu, dne 26. decembra 1923; št. 129.025.

Minister za socialno politiko:
dr. Dušan Peleš s. r.

* Razglášena v »Službenih Novinah« kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca št. 300, izdanih dne 31. decembra 1923, objavljeno v »Uradnem Listu« z dne 7. jan. 1924 št. 1.

** »Uradni List« pod št. 259.

*** »Uradni List« pod št. 330.

Davkoplačevalci v Ljubljani in drugod, katerim bi pristojni davčni urad ne bi hotel izgotoviti davčne knjižice ter v njo vpisati posamezne predpise davkov, kakor tudi izvršenih vplačil, se nujno vabijo, da to nemudoma, najkasneje pa v 8 dneh sporoče naši društveni pisarni, katera te podatke potrebuje za zelo važno akcijo. — Ravnotako naj se nam sporoče slučaj, v katerih bi se bilo od davkoplačevalca zahtevalo več vplačila kolikor znesetni predpis; dalje pa tudi one slučaje, v katerih bi se bilo od posestnika zahtevalo dvakrat plačilo enega in istega davčnega obroka, odnosno, če bi bil komu davek dvakrat predpisan. Navesti je tudi, če je kdo moral za davčno knjižico plačati več kot predpisno pristojbino 1 Din ter končno zadeve, v katerih bi se bilo davkoplačevalcu predpisalo dohodninski davek od veliko višjih dohodkov, kakor jih je dotični faktično prejel.

Ali more hišni posestnik odpovedati stanovanje, če se stranka žaljivo vede?

Hišni gospodar N. N. v Ljubljani, ki ima ošabno stranko v hiši in ki ga je ponovno žalila in kratila čast njegovi rodbini je obolel na živcih. Zdravnik je kmalu spoznal, da mora biti v hiši vzrok razburjenja, ki upliva na bolezen, da si ni vedel o napetem razmerju med bolnikom in stranko. Svetoval mu je, da se preseli iz lastne hiše drugam.

Ker stanovanjski zakon določa, da ima najemodajalec pravico odpovedi, če izgubi najemnik s svojim ponašanjem pravico stanovanja, je bil gospodar mnenja, da na podlagi zdravniškega izreka lahko stranki odpove. Radi sigurnosti pa je preje vprašal za mnenje sodnika.

G. sodnik pa mu je razložil, da bi se morala odpoved v tem slučaju razveljaviti. Po njegovem mnenju ponašanje najemnika ni tako, da bi se ga moglo po zgoraj omenjenem določilu stanovanjskega zakona (čl. 5) deložirati. To pa vsled tega, ker čl. 8 stanovanjskega pravilnika predvideva kot odpovedni razlog le materijelno škodo, katero povzroča najemnik, ne pa tudi nematerijelno škodo, če najemnik gospodarja žali, obrekuje in povzroča razburjenje in bolezen.

Vse sotrpine opozarjamo, da hišni posestniki za sedaj še ne morejo odpovedati strankam, ki se žaljivo vedejo. Pač pa seveda stranko morejo radi žaljenja časti tožiti.

Po našem mnenju je interpretacija stanovanjskega zakona (čl. 5) pri okr. sodišču v Ljubljani pogrešna. Če škoduje bivanje stranke zdravju hišnega gospodarja, mu tem dela gotovo materijelno škodo. — Saj ima poleg boleznih stroške za zdravljenje.

Zdravemu razumu in pravnemu čustvovanju se ta interpretacija upira.

Pravnik ali uredba ne more sodnika vezati, da bo sodil proti pravilno interpretiranemu zakonu.

Radovedni smo, kako interpretirajo druga okr. sodišča zadevni čl. 5 stan. zakona, ter kakšno stališče bi zavzela višja instanca!

Narodni poslanci, katerim je kaj ležalo na blagorju hišnih posestnikov, naj zahtevajo v narodni skupščini avtentično interpretacijo stanovanjskega zakona v našem smislu.

Strah v podstrešju. Stanovalce neke hiše pod ljubljanskim gradom je že nekaj dni strašilo. Vsako noč se je čulo iz podstrešja sumljivo hreščanje. Ko pa je postalo hreščanje že neznosno, se jih je vendar več odločilo in odšli so skupno pod streho, kaj bi to bilo. Na splošno začudenje pa so našli v podstrešju sostanovanko, ki je pridno žagala strešne tramove in si na ta način pripravljala ceno kurivo. — Torej najemniki so radi stan. zakonov pričeli že kuriti svoja stanovanja s tramovi streh, pod katerimi zastoj stanujejo.

Ukradena peč. Neka najemnica v Vodmatu je odnesla hišnemu posestniku železno peč v vrednosti 5000 K in jo prodala za par sto kron. Res čedne razmere so pri

nas. Pa naj gremo na sodišče, da plačamo vnaprej ogromne takse.

Vodarina v Ljubljani za l. 1924. Naredba velikega župana ljubljanske oblasti o pobiranju vodovodne naklade v Ljubljani v letu 1924. — Na podstavi § 81 občinskega reda za mestno občino ljubljansko se dovoljuje sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, da se podaljša veljavnost tukajšnje naredbe z dne 16. januarja 1923, Ur. l. št. 58, do konca koledarskega leta 1924. 12 odstotna vodovodna naklada se odmerja od povprečja najemščin v dvoletju 1921/1922.

Socialdemokrat za opravičene zahteve hišnih posestnikov. — Wien, 11. januarja. (Priv. brz.) Na sinoči v 9. okraju vršečem se zborovanju o zaščitni akciji za konservativno hišno posest v Avstriji, izjavil je socialdemokratski okrajni predstojnik g. Schober, da opravičuje znane pritožbe hišnih lastnikov; socialdemokratska stranka je tudi mnenja, da se ne morejo obtežiti oviri (najemniška zaščita) obdržati nadalje, in da mora nastati polagoma izenačenje obstoječih razmer. — Govornik zasigura, da se bo potrudilo tudi nadalje vse okrajno zastopstvo ter pripomoglo izvršiti opravičene zahteve hišnih posestnikov.

Franc Ravoli: Vsak je sam svoje sreče kovač, ali kako povečam svoje dohodke, se osamosvoji in kako naj pridobljeno pretem nalovom je izšla v Zvezni tiskarni v Ljubljani knjižica (74 strani), v kateri nam avtor pojasnjuje, kako naj se posameznik usposobi za dober zaslužek (negovanje telesa, čuvanje pred boleznimi, lepo vedenje, simpatija, splošna politična in gospodarska izobrazba, blagostanost, ženitev, vzgoja otrok k uspešnemu pridobivanju), kako in kaj je treba delati, kako varčevati in spekulirati, kdaj in kako naj se uslužbenec osamosvoji in kako naj pridobljeno premoženje sebi in drugim v prid upravlja. (Knjigovodstvo, delitev dela, kontrola, sodelležba uslužbencev, zavarovanje i. t. d.) Knjižica vsebuje mnogo lepih nasvetov in je pisana v lepem narodnem jeziku. Zato jo najtopleje priporočamo in to tembolj, ker je cena Din 10.— zelo zmerna.

Življenje brez hrane in spanja. Ameriški učenjak, kemik Irenée du Pont je nedavno imel v Newyorku interesantno predavanje. Govoril je o prognozi ljudskega življenja v bodočih stoletjih. Najnovejša odkritja na polju kirurgije in medicine — je dejal — odkrivajo nov svet neshalnih možnosti. Raziskovanje profesorjev Steinacha in Voronova vodijo v novo življenje. V doglednem času bo znanost odkrila neoperativno sredstvo za pomlajevanje. To sredstvo bo podaljšalo ljudem življenje za trikratno dobo. Kemiki bodo iznašli sredstvo, potem katerega bo spanec skrčen na minimalen čas. Ljudje bodo lahko delali 16 do 20 ur dnevno. Mesto hrane bodo zavživali kondenzirane preparate. Dandanašnje obilne jedilne obroke bodo nadomestovali s par pilulami, ki jim bodo nadomestovale vsa prehrabena sredstva. Na jedi bodo gledali naši potomci kot na preostanek barbarske dobe.

Koliko vzdrži človeški las. V zgodovini čitamo, da so pri obleganju mesta Kartage požrtvovalne žene krtovale svoje lase v obrambo domovine, t. j. za pletenje letiv za strešne loke in za oblegovalne prače. Človeški las je nenavadno prožen. Poskusi so dokazali, da vzdrži srednje močan ženski las 17 dkg. Na človeški glavi je približno 30.000 las. Ženski lasje bi torej prenesli težo 5000 kilogramov.

Starost svinčnika. Nihče bi ne verjel, da je več kot 500 let, odkar so ljudje pisali s svinčeno šibico, zasajeno v les. Pravi svinčnik je star komaj 260 let. I. 1803.

so odkrili v Borroudal na Angleškem grafit. Fabrovo tovarno, ki izdeluje svetovno znane svinčnike, so ustanovili leta 1760. na Norimberškem in Hardtmutovo v Budějovicah leta 1820.

Kavarna in gostilna „LEON“

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 29
se priporoča zlasti potnikom z dežele, ki prihajajo s prvim vlakom, oziroma odhajajo z večernim vlakom, osobito lovcem in hribolazcem. — Izvrstna vina. Izborna kuhinja. Prijetna zabava. Točna postrežba. Zmerne cene.

Z velespoštovanjem

Fani in Leon Pogačnik.

Hišni posestniki pozor!

R. Nipičev patentirani

TOPLODAR

štedi kurjavo, peči in štedilnike. Se izplača v 1 mesecu sam. Ogromni uspehi. Naročite ga sami, priporočajte ga svojim znancem in strankam v svoji hiši. Cena Din 780 se vam stoletno povrne. Za aparat se garantira!

R. Nipič in drug, Maribor,
Slovenska ulica št. 20

Trgovina

Ivan Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5
priporoča svojo veliko zalogo vseh pisarniških potrebščin.

Tiskovine vseh vrst se natisnejo v najkrajšem času.

Hišni posestniki! Pozor!

„Jugometalija“

izvršuje vse vrste kleparska dela, popravila žlebov, streh i. t. d. Vpeljava vodovodov, montaža klosetov in njihova popravila. Vsa kotlarska dela kakor kotle za pralnice, štedilnike i. t. d. Ključavničarska dela i. t. d.

Glavno zastopstvo »Toplodarov«
po najnižji ceni in najhitreje.

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 18.

Telefon št. 729.

Vodovodni instalater, klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Pollanska cesta številka 8

Trgovska banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Podružnica v Novem mestu.

Kapital K 20.000.000. — Rezerve okrog K 6.000.000.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantnije.

Benarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Tehn. ing.

dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhitekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Na Mirju.
Projektiranje ter izvršitev vseh stavb po najkulantnejših pogojih.

Razno železnino, potrebščine za stavbe, pohištvo, orodja za obrtnike, poljedelce, štedilnike, peči, kuhinjsko posodo, vodovodne cevi, sesalke, portland-cement, strešna lepenka, suhe barve, čopiče, firnež, karbolinej, strojno olje, priporoča

Al. Sušnik, železnina
Ljubljana, Zaloška cesta.

Fran Ravnikar

Ljubljana, Linhartova ul. 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415. Pošt. ček. zav. št. 11.428.
Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, balkonov, vrtnih utic, verand, stopnic, vrat, oken itd.

Prodaje na primerna odplačila!

Amerikanska trdka

„SINGER“ šivalni stroji

Bourne & Co., New York

je razširila svoje podjetje v državi SHS ter prevzema vse v to stroko spadajoče posle, kakor: urejevanje tvojnic s splojalnimi »Singer« šivalnimi stroji vseh vrst s električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo. V zalogi vedno tudi prvovrstne olje, igle in nadomestni deli.

„SINGER“ šivalni stroji, Bourne & Co. New York.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 3

Maribor, Dravska ul. 10.

Mehanična delavnica povežana!

Generalni zastop

vzajemne zavarovalne banke

„SLAVIJE“ v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti požaru, vplomu in zavarovanja na doživetje in smrt.

Rezervni fond: K 125.000.000,
Letna vplačana premija
K 55.000.000.

Vsa pojasnila daje generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, Gosposka ul. 12, v lastni hiši.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dunajska cesta (v lastni palači)

Ustanovljena 1900

Delniška glavnica in rezervni zakladi okrog Din 60.000.000.

Čekovni rač. št. 10.509. — Brzjav. naslov: Banka Ljubljana. — Telef. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.